

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/27/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119207515
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7119207515.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členiek senátu JUDr. Frederiky Zozulákovovej a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú F. I. nar. XX.XX.XXXX bývajúcu s matkou zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov Ing. D. I. rod. P. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na J. ul. č. XX v P. právne zastúpenej JUDr. Petrom Majerníkom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie na Werferovej ul. č. 1 v Košiciach a Ing. P. I. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho na H. J. ut. X/X U., E. v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo 14.12.2020 č.k. 26P/220/2019 - 469 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zvýšil výživné od otca pre mal. F. naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 18P/19/2014-184 z 80 Eur mesačne na 220 Eur mesačne od 3.7.2019, ktoré zaviazal otca prispievať matke mal. F. do 15. dňa v mesiaci vopred. Dĺžné výživné 2.366,50 Eur za obdobie od 3.7.2019 do 30.11.2020 zaviazal otca zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že mu zvýši výživné na 150 Eur mesačne od 14.12.2020. Namietal, že sa súd prvej inštancie uspokojil s vyjadrením matky o zdravotnom stave maloletej a s tým súvisiacimi vyššími výdavkami bez toho, aby skúmal ich reálnosť. Vytýka tiež výdavky matky na splátky úveru za byt, v ktorom nebýva. Uviedol, že nie je podnikateľom v takom zmysle slova ako to opísala matka v priebehu konania. Popri dôchodku pracuje ako inštruktor autoškoly na živnosť, pričom príjmy, ktoré súd uvádza v bodoch 13,14 a 16 rozsudku sú ešte pred zdanením a odpočtom odvodov. Poukázal na zhoršenú situáciu v dôsledku pandémie Covid 19, ktorá zasiahla aj segment, v ktorom pracuje. Aktuálne je jeho jediným príjmom výsluhový dôchodok 835 Eur mesačne. Poznamenal, že v roku 2018 bol nútený predať byt a presťahovať sa do lacnejšieho bývania v pohraničí. Namietal, že súd vôbec nezohľadnil, že v roku 2018 dal z predaja tohto bytu matke po 4.000,- Eur pre obe ich dcéry. Poprel tvrdenie, že by sa nestaral o maloletú a upresnil, že do mája 2019 ju pravidelne vozil na tréningy a za tieto aj platil. Následne sa matka vyjadrila, že si nepraje, aby chodil. Okrem toho stále prispieval na nepravidelné výdavky detí. Zdôraznil, že mu jeho možnosti neumožňujú prispievať na finančne náročné parkúrové jazdenie maloletej. Konkretizoval pritom, že za bývanie platí 155 Eur mesačne, za zdravotné postenie 27 Eur mesačne, a za telefón 45 Eur mesačne. Okrem toho platí výživné vo výške 120 a 80 Eur mesačne a vreckové 30 Eur mesačne. Je otázne, či mu banka pri jeho príjmoch a výdavkoch poskytne pôžičku na splatenie dlhu na výživnom.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok, pretože od poslednej úpravy výživného došlo k výraznému zvýšeniu potrieb maloletej F.. Príjem matky naznačuje, že jej životná úroveň je nižšia ako otcova.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Je toho názoru, že reálnosť výdavkov maloletej vo výške 60 Eur na lieky na alergie, ortodontický strojček, šošovky a roztok, ktoré nosí denne jednoznačne preukázala. K námietkam otca, že spláca byt v ktorom nebýva uviedla, že byt bola nútená kúpiť po odchode od otca zo spoločnej domácnosti, pričom v súčasnosti bývajú v rodinnom dome, ktorého výlučným vlastníkom je jej priateľ. Byt si ponechala, pretože zo skúseností s otcom vie, že aj spočiatku harmonický vzťah sa môže veľmi rýchlo zmeniť. Nie je ochotná vystaviť sa rovnakej situácii ako počas spolužitia s otcom, keď bola nútená s dcérami doslova utiecť zo spoločnej domácnosti pred otcom a potajme zariadovať nové bývanie. Aj keď v tomto byte aktuálne nebývajú, bude slúžiť staršej dcére, ktorá sa plánuje osamostatniť, v horšom prípade pre ňu samotnú. Uviedla, že v konaní preukázala zvýšenie výdavkov na maloletú oproti predchádzajúcej úprave v súvislosti s jej štúdiom na gymnáziu a jej športovým talentom. Má za to, že tieto zvýšené výdavky a zároveň majetkové pomery otca nepochybne odôvodňujú zvýšenie výživného v určenom rozsahu. Argument otca, že nemá príjmy z autoškoly v dôsledku pandemickej situácie nemožno akceptovať, pretože údajné obmedzenie možnosti pracovať malo nastať až po vyhlásení rozsudku. Pokiaľ otcovi klesol príjem v dôsledku pandémie, je oprávneným na podanie žiadosti o štátnu pomoc. Otec neuvádza, či o takúto pomoc požiadal, aká suma mu bola priznaná a doposiaľ vyplatená a pokiaľ o túto pomoc nepožiadala, sám sa pripravil o možnosť ďalšieho zárobku, čo nemôže byť hodnotené v neprospech maloletej. Otec počas celého konania nepredložil ani jediný dôkaz o výške svojich výdavkov. Je zjavné, že otec ich výšku prispôsobuje situácii tak, aby mu matematicky vychádzala čo najnižšia suma na úhradu výživného. Poukázala na to, čo všetko tvoria odôvodnené potreby maloletej. Uviedla, že otcovi od poslednej úpravy výživného ubudla vyživovacia povinnosť voči plnoletým dcéram z jeho 1. manželstva vo výške 230 Eur mesačne a ešte u neho došlo ku zvýšeniu príjmu. Za mimoriadne významné považuje vyjadrenie otca na pojednávaní dňa 23.9.2020, kde sám uviedol, že by vedel prispievať na výživu maloletej 200 Eur mesačne. Vysvetlila, prečo už nechcela, aby otec vozil maloletú na tréningy. Skutočnosť, že otec vyplatil deťom 4.000,- Eur v roku 2018 je pre toto konanie irelevantná, nakoľko ku tomu došlo viac ako rok pred podaním návrhu na zvýšenie výživného. Následne ozrejmla, že tieto peniaze boli vlastne formou jej majetkového vyrovnania s otcom, kedy svoj súhlas s predajom ich spoločného bytu, ktorý otec označuje ako svoj, viazala na vyplatenie čiastky 8.000,- Eur na svoj účet a tieto následne darovala dcéram. Žiadne ďalšie peniaze z ich spoločného bytu nedostala.

5. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

6. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

7. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutie o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil

ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania a správne rozhodol o zvýšení výživného od otca pre maloletú F. z 80 Eur mesačne na 220 Eur mesačne od 3.7.2019 do budúca. Súd prvej inštancie vzhľadom na predmet konania, ktorým je zmena rozhodnutia o výživnom správne porovnával pomery v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom v roku 2014 s pomermi existujúcimi v čase jeho aktuálneho rozhodovania o návrhu matky na zvýšenie výživného v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine a nepochybil, ak ustálil, že došlo k podstatnej zmene pomerov účastníkov konania odôvodňujúcej zmenu rozhodnutia o výživnom danej nástupom maloletej F. na strednú školu a aktívnym tréňovaním parkúrového jazdenia, ako aj zánikom vyživovacích povinností otca vo výške 230 Eur mesačne. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu v prevažnej miere už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a otec ani v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o výživnom. K zmene pomerov došlo aj z dôvodu samotného veku mal. F., pretože v čase predchádzajúcej úpravy výživného mala 11 rokov, kým v súčasnosti má už 17 rokov. Odvolací súd považuje sumu 220 Eur mesačne na ktorú bolo zvýšené výživné za adekvátnu zvýšeným potrebám maloletej F., aj keď ich celková preukázaná výška 544,94 Eur mesačne by v prípade dosahovania vyšších príjmov otca opodstatňovala zvýšenie výživného vo väčšom rozsahu. Odvolací súd neakceptoval odvolaciu argumentáciu otca, že sa na úkor svojich nevyhnutných výdavkov musí podieľať na drahom koníčku maloletej, aj keď sa výdavky na tréningy maloletej a prenájom koňa zhodujú so zvýšeným výživným, pretože tieto zabezpečuje matka maloletej. Je nepochybné, že výživné v prepočte 7,33 Eur na deň (220/30 dní) je pri aktuálnych cenách nevyhnutných výdavkov maloletej na bývanie, potraviny, drogériu, oblečenie a obuv, lieky, školné a školské potreby tak nízke, že nie je potrebné podrobne dokazovať existenciu a výšku týchto výdavkov ako sa domáhal otec. Matkou prezentované výdavky na zabezpečovanie výživy mal. F. okrem parkúrového jazdenia, ktoré hradí matka nevybočujú z rámca potrieb iných detí na rovnakom stupni školského vzdelávania, preto o ich výške nemal pochybnosti ani odvolací súd. Odvolací súd sa nezaoberal opodstatnenosťou výdavkov matky na byt, v ktorom nebýva, pretože je zjavné, že si dobrovoľne plní svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej vo väčšom rozsahu ako otec nielen finančnými plneniami nad rámec zvýšeného výživného, ale aj osobnou starostlivosťou.

11. Pokiaľ ide o pomery otca, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného poberal výsluhový dôchodok vo výške 799,54 Eur mesačne a pracoval ako inštruktor autoškoly s priemerným mesačným príjmom 439 Eur mesačne. Okrem maloletej F. mal dve vyživovacie povinnosti na deti z predchádzajúceho manželstva v celkovej výške 230 Eur mesačne ako aj vyživovaciu povinnosť voči sestre maloletej F. vo výške 120 Eur mesačne. V súčasnosti je otec naďalej poberateľom výsluhového dôchodku vo výške 847 Eur mesačne a inštruktorom autoškoly s podobnými príjmami ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného. Odvolací súd nepovažoval za potrebné ustáľovať ich presnú výšku, pretože z jeho daňového priznania a z fakturácií je zjavné, že v tomto smere nedošlo u otca od predchádzajúcej úpravy k výraznej zmene pomerov, ktorá by mala vplyv na rozhodnutie o výživnom. K tej ale došlo zánikom jeho vyživovacích povinností voči deťom z jeho prvého manželstva vo výške 230 Eur mesačne. Táto zmena opodstatňuje záver, že je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu mal. F. o 140 Eur mesačne viac ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného zohľadňujúc trvanie jeho ďalšej vyživovacej povinnosti voči Nike, sestre mal. F., ktorá bola naposledy určená tiež v roku 2014. Ak otec napriek tejto zmene tvrdí, že mu jeho pomery neumožňujú plniť si vyživovaciu povinnosť vo zvýšenom rozsahu, odvolací súd poukazuje na to, že výživné pre maloleté dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov. K námietke otca, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní opomenul zohľadniť jeho výdavky, odvolací súd uvádza, že každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich ostatných dobrovoľných výdavkov a vlastných potrieb. Na závere o správnosti napadnutého rozhodnutia nič nemenia opatrenia súvisiace s pandémiou Covid 19, v dôsledku ktorých nemohli autoškoly prevádzkovať svoju činnosť, pretože trvali len pár mesiacov, nešlo o trvalú zmenu, ktorá preukázateľne ovplyvnila pomery otca do takej miery, že mu znemožňovala plniť si vyživovaciu povinnosť vo zvýšenom rozsahu od podania návrhu za situácie, keď má otec okrem príjmov z autoškoly aj stabilný výsluhový dôchodok. Pokles jeho príjmov bol navyše vyvážený poklesom jeho výdavkov na pohonné hmoty z Maďarska na Slovensko za prácou, ktoré ako sám tvrdil, tvorili významnú položku jeho výdavkov. Pokiaľ otec žiadal zvýšiť výživné od 14.12.2020, odvolací súd uvádza, že k tomuto dátumu (keď bol vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa) neidentifikoval žiadnu podstatnú a trvalú zmenu pomerov účastníkov konania opodstatňujúcu zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom.

Tá bola z vyššie prezentovaných dôvodov nepochybne daná už v čase podania návrhu na zvýšenie výživného dňa 3.7.2019 ako správne ustálil súd prvej inštancie.

12. Pokiaľ ide o dlžné výživné, súd prvej inštancie ho správne vypočítal ako rozdiel medzi zvýšeným výživným a výživným, ktoré si otec plnil podľa predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a rovnako postupoval správne ak pri rozhodovaní nezohľadnil sumu 4.000,- Eur, ktorú otec dal maloletej do rúk matky, pretože predmetom konania bolo zvýšenie výživného od podania návrhu dňa 3.7.2019 a k odovzdaniu peňazí došlo ešte v roku 2018. Zároveň túto okolnosť nebolo možné zohľadniť aj preto, že otec nepreukázal účel poskytnutia tejto sumy matke, a tiež nepreukázal, že by sa podieľal na výžive maloletej aj inými plneniami okrem samotného výživného. Súd prvej inštancie správne určil aj lehotu splatnosti dlžného výživného na 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Obavy otca, že mu možno nebude poskytnutý úver na zaplatenie dlhu na výživnom nie sú takými výnimočnými okolnosťami, pre ktoré by ho bolo potrebné zvýhodňovať splátkami. Odvolací súd poznamenáva, že ide o výživné, ktoré už malo byť aj spotrebované a ani matka maloletej nebola pri uspokojovaní zvýšených potrieb mal. F. zvýhodnená splátkami a musela ich uspokojovať tak, ako postupne vznikali, preto od nej nemožno spravodlivo žiadať, aby otcovi v danej veci strpela výhodu splátok. Plnenie vyživovacej povinnosti je zákonnou povinnosťou otca, ktorá nevzniká rozhodnutím súdu, ale trvá počas celej doby existencie právneho vzťahu rodič - dieťa s tým, že súd určuje len jej rozsah, ak nie je plnená vôbec alebo v dostatočnom rozsahu, a to doby, kým dieťa nenadobudne schopnosť živiť sa samé. Odvolací súd poznamenáva, že otec si pri primeranej prezieravosti mohol a mal vytvárať úspory v súvislosti s nepochybnou zmenou pomerov na strane mal. F. a navyše súdne rozhodnutie mohol očakávať minimálne od začatia konania v roku 2019. Pre úplnosť je potrebné dodať, že rozsudky o výživnom sú vykonateľné ich doručením (§ 44 CMP), čím zákonodarca opätovne zdôrazňuje prioritu plnenia výživného vo vzťahu k iným záväzkom povinného. Pomery, na ktoré sa otec odvoláva, boli zohľadnené povolením dlhšej ako zákonom stanovenej 3 dňovej lehoty na plnenie s tým, že povolenie takejto výhody nebude mať na oprávnené dieťa a jeho matku taký dopad ako by malo povolenie splátok.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

14. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).